

Sadə insan, dəyərli professor

Bu yaxınlarda bizim əməkdaşı olduğumuz Neft-Kimyə Prosesləri İnstitutunun (NKPI) Elmi Şurasının iclasında toplaşmışdıq. Bu iclasda E.Məmmədbəylinin gələn ilin başlanğıcında 85 yaşının tamam olması münasibətilə bioqrafik və elmi fəaliyyətinə dair kitabın hazırlanması barədə söhbət oldu. Mən Eldar müəllimin haqqında beş il bundan əvvəl dərc olunmuş kitabla tanış olmuşdum, daha doğrusu, bu kitabı diqqətlə oxumuşdum. Birdən fikrimə gəldi ki, bəlkə mən də hazırlanmağı qərara alınmış bu yeni kitabda professorun haqqında ürək sözlərimi oxucularla bölüşüm. Zamanın bir anındaca qərara gəldim ki, mütləq yazacağam.

Hər şeydən əvvəla onu qeyd edim ki, Eldar müəllimlə mənə yaxın edən təkcə eyni institutda işləməyimiz deyil, həm də zaman-zaman keçirilən müxtəlif tədbirlərdə müəyyən məsələlərə münasibətlərimizdəki uyğunluq olub. Bu yaxınlığın daha da dərinləşməsinin təməli isə bizim institutda keçirilən bir tədbir zamanı qoyulub. Belə ki, həmin tədbirdə mən və Eldar müəllim təsadüfən yan-yanə oturmuşduq. Tədbir başlayana qədər yaranan boşluq zamanı biz Eldar müəllimlə müxtəlif mövzularda fikir mübadiləsi etdik və həmin gündən sonra davamlı olaraq görüşüb, müxtəlif mövzularda söhbətlər edirdik. Mən hər görüşümüzdə yeni bir Eldar kəşi edirdim, bu qədər kamil və hərtərəfli insanı tanıdığım üçün özümü xoşbəxt sanırdım. Ona görə də qərara gəldim ki, Eldar müəllim haqda yaranmış fikirlərimi yazıya çevirib, oxuculara çatdırım.

"Hər görüşümüzə yeni bir Eldar kəşi edirdim" fikri üzərində bir az etraflı dayanmaq istərdim. Belə ki, mən Eldar müəllimi bir kimyaçı alim kimi tanıyırdım. Görüşlərimizin birində o, yazdığı şeirlərinin oxudu. Mən onun şeirlərindəki sözlərin fəlsəfəsini, axarlığını, çox geniş fikirləri bir neçə sətirə sığdırıldığını gördüm. Halbuki, Eldar müəllim şair adı daşıyırmı, amma oxucular mənəndən inciməsən, o, oxuduğum bir çox şairlərdən daha dolğun, daha məharətli, daha əhatəli yazır. Mən Göyçə mahalının, yeni Ələskər yurdunun yetişdirməsi kimi, əz-çox şeir-sənət aləminə bələd olduğumdan, bu fikri cəsarətlə deyirəm.

Eldar müəllimin şeirləri içində doğma kəndi Arısu haqqında yazdığı misralarda onun öz elinə-

Eldar Məmmədbəyliyə ürək sözlərim

obasına bağlılığı o qədər gözəl tərənnüm olunmuşdur ki, insan vələh olmağa bilmir. Deməli, belə çıxır ki, Eldar müəllim həm də poeziyanı, şəri seven bir insandır.

İndi isə Eldar müəllimi digərlərindən fərqləndirən başqa bir cəhətə nəzər salaıq. İnstitutumuzda keçirilən istənilən tədbirdə Eldar müəllim çıxış üçün söz istəyər və mövzuya uyğun o qədər əhatəli, dolğun, nümunəvi çıxış edər ki, ondan sonra çıxışa yer darsılal olur. Hələ bu da hamısı deyil, Eldar müəllim deyiləcək sözü çoxlarının demək istəyib, nədənsə, kimsə qorxub-çəkinərək deyə bilmədiyi sözləri qorxmada-çəkinmədən mərdi-mərdanə söyləyərdir. Bu da müəllimin bir özəlliyidir.

Eldar müəllimin milli ruhda yazdığı bir çox şeirləri onun vətəninə, millətini və dövlətini sevmə, dəyər verən bir insan olduğundan xəbər verir. Onun 13.06.2025-ci il tarixli "Bütöv Azərbaycan" qəzetində dərc olunmuş "Dünyanın hər zirkı global problemlərinin həllində Ukrayna probleminin yeri" yazısından görünür ki, Eldar müəllim dünyada baş verən haqsızlıqlara qarşı da biganə deyil.

Bu yazdıqlarımla mən Eldar müəllimi vətənpərvər, adil, aqıl, şair, yazıçı, mərd bir filosof kimi görürəm. Haqqında fikir söylədiyim bu insan, hərtərəfli biliyə malik ziyalı, öz tədqiqatları sahəsində dünyada tanınan bir alim, lazım gələndə qələmə sarılıb aktual məsələlərə, məhəbbətə, bəzən tənqidi yanaşmaya dair yazıları ilə çıxış edən bir yazardır.

Mən təbiiyyə belə insanam ki, dəyərli bildiyim hər bir şeyi millətimlə bölüşməyə çalışır, millətimin necə dəyərli millət olduğunu başqa millətlərə sübuta yetirmək üçün həmişə öz üzərimdə işləyirəm. Eldar müəllim kimi dəyərli bir ziyalı-mızı onun oxucularına daha yaxından tanıtmışda mənim də azacıq da olsa payımın olmasını istədim.

Hörmətli Eldarsəvarlar!

Əvvəlcədən həminizdən üzr istəyirəm, belə ki, Eldar müəllim mənəndən 22 yaş böyükdür, özüməndən yaşca bu qədər böyük olan zəngin bir insan haqda fikir söyləmə çox böyük məsuliyyət tələb edir. Üzürümün əsas səbəbi də budur ki, yazdıqlarımda bir qüsür görəniz, üzürü sayasınız.

Mənim düşüncəmə görə hər

mənada ən böyük peşə müəllim peşəsidir. Çünki bütün ixtisas sahələri müəllim vasitəsi ilə həmin ixtisasa yiyələnmiş olurlar. Onu da deyim ki, mən "müəllim" dedikdə, müəllim işləmək üçün diplomla olan hər adama müəllim demirəm. Əsl müəllim insana həyatın ona verəcəyi diplomun almasını öyrəndir.

Fikrimi niyə müəllimlə başladım? Hər şeydən öncə Eldar müəllim xoşbəxt adamdır ki, artıq o, müəllim ailəsində dünyaya göz açmışdır.

İkincisi, Gədəbəy ölkəmizin ən dilbər guşələrindən biridir. Bir elm adamı kimi deyə bilərəm ki, insanın insan kimi yetişməsində rolunu üç ünsür - hava, torpaq, su, hamımıza məlumdur ki, bunların hər üçü Gədəbəydə möhtəşəmdir. Deməli, burada da Eldar müəllimin bəxti gətirib.

Üçüncüsü, mənə görə, ad amili də həyatımızda çox böyük rol malikdir. Eldar müəllimin doğulduğu kəndin adına nəzər salsaq, "Arısu", yeni saf su mənasını verir. İndi siz deyən, bu cür göstəricilərə malik olan insan necə biri olmalıdır?! Mən düşünürəm ki, ele

məhz bu göstəricilərə malik insan məhz professor Eldar Məmmədbəyli kimi olmalıdır.

İndi isə Eldar müəllimin keçdiyi yaradıcılıq yoluna nəzər salaıq. Hesab edirəm ki, ondan sonra mənim nə qədər haqlı olduğuma özünü şahid olacaqsınız.

Professor E.Məmmədbəyli 660-dən çox elmi əsərin müəllifidir. Bunlardan 12-i SSRİ müəlliflik şəhadətnaməsi, 4-ü Azərbaycan patenti, 3-ü monoqrafiyadır.

Eldar Məmmədbəylinin rəhbərliyi altında doqquz fəlsəfə doktoru, üç elmlər doktoru dissertasiya işləri müdafiə olunmuşdur. Hazırda onun rəhbərliyi altında bir neçə əməkdaş fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru elmi dərəcəsinə almaq üçün dissertasiya işi üzərində işləyir.

Uzunmüddətli uğurlu elmi fəaliyyəti nəzərə alınaraq, professor E.Məmmədbəyli Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 1452 sayılı 1 oktyabr 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə "Tərəqqi" medalına layiq görüldü.

Həm də bu qocaman alimin səksən yaşından sonrakı fəaliyyətini ayrılıqda nəzərinizə çatdırmaq istəyirəm. Hələ tamamlanmamış 5 il ərzində hörmətli professorun elmi yaradıcılığı haqqında aşağıdakı faktlara diqqət edək. Məsələn, onun elmi əsərlərin ümumi sayı 180-dən çoxdur, bunlardan üçü Azərbaycan patenti, üçü isə monoqrafiyadır. Bu müddət ərzində Eldar müəllimin rəhbərliyi ilə bir doktorluq, üç fəlsəfə doktorluğu dissertasiya işləri müdafiə olunmuşdur.

Mən bu siyahını çox uzada bilərdim, amma oxucuları yormaq istəmədim. Son deyəcəyimi söz budur, elmi işlərlə məşğul olan adamlar bilir ki, bir alim yetişdirməyin özü çox böyük bir hünərdir. Eldar müəllimin yetişdirmiş olduğu alimlərin və nəşr olunmuş məqalələrin sayına nəzər salmaq kifayətdir ki, onun millətimizə, dövlətimizə nə qədər gərəklili və dəyərlili bir vətəndaşı olduğunu anlayaq.

Görkəmli professor, Sizin kimi vətəndaşları olan dövlət əbədi yaşar çiçəklənən və öcül olacaq. Hesab edirəm ki, alimlərin, müəllimlərin, mədəniyyət işçilərinin, yeni layihə olan vətəndaşların işlərinə lazımi qiymət verən Azərbaycan dövləti Sizin işlərinizə layiq olduğu qiyməti verəcəkdir.

Eldar müəllim, sağlam olun, örnək olun, həyat yolumuzda rəng olaraq sevgiyiniz yaşıl işıqlar daim yanar olsun.

Fazil ƏHMƏDOV
ARETN-nin NKPI-nin aparıcı elmi işçisi, fizika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent